

Porada MV s řediteli krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy

Aktuální informace k zřizování energetických společností

17. dubna 2024

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Ing. et Ing. René Neděla
Vrchní ředitel
Sekce energetiky a jaderných zdrojů
Ministerstvo průmyslu a obchodu

LEX OZE I (zákon 19/2023 Sb.)

Balíček zákonů „lex OZE I“:

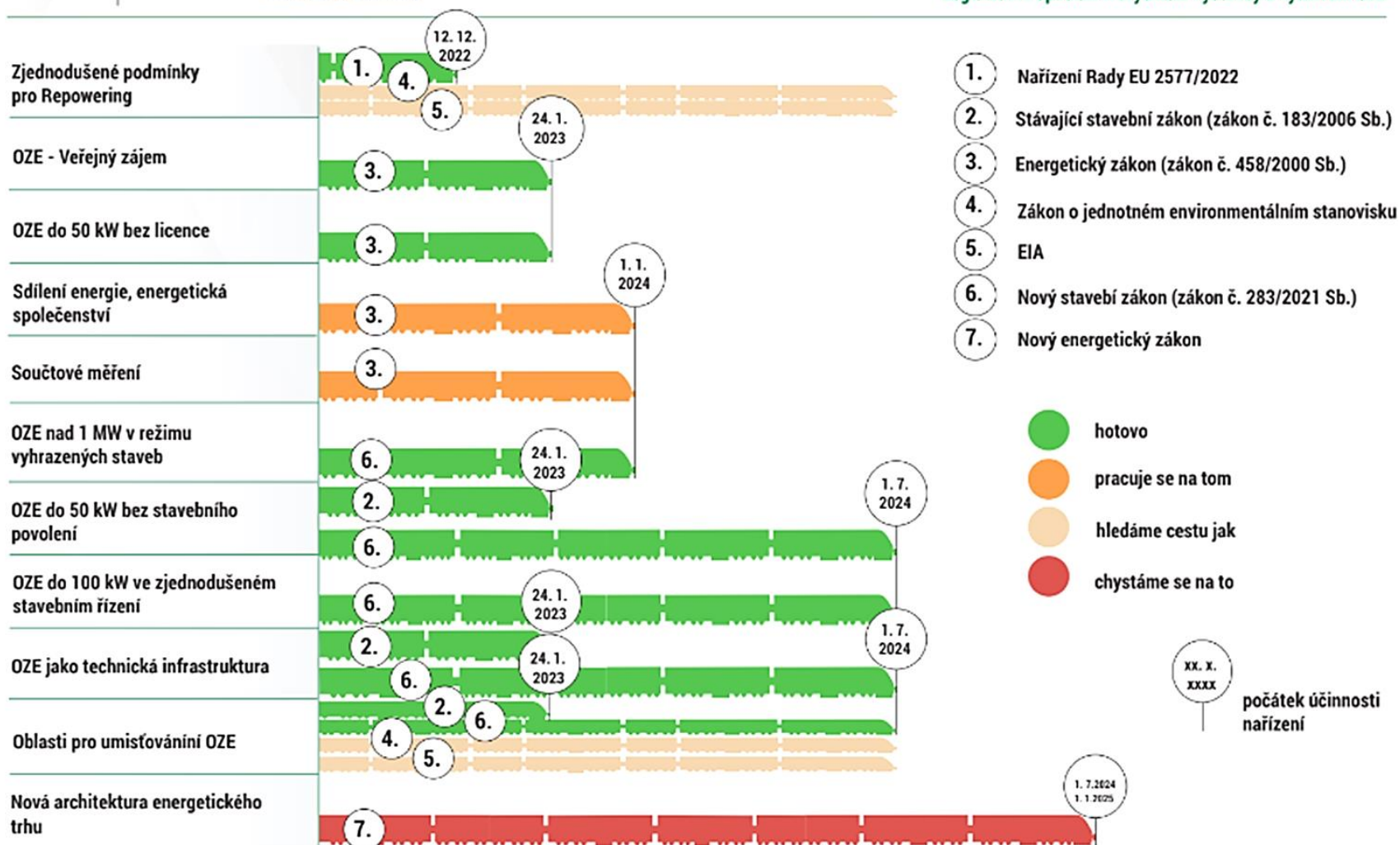
- ➔ **Část první** - novela energetického zákona č. 458/2000 Sb.
- ➔ **Část druhá** - novela stavebního zákona č. 183/2006 Sb.
- ➔ **Část třetí** - změna zákona, kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie (přechodné ustanovení)
- ➔ **Část čtvrtá** - novela zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie
- ➔ **Část pátá** - zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií

LEX OZE I (zákon 19/2023 Sb.)

„Lex OZE I“ (první část) - novela energetického zákona:

- ➔ **Úprava definice výroby elektřiny** a vymezení podnikání v energetických odvětvích tak, aby výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů elektřina nad 1 MW byla z hlediska územního plánování ve veřejném zájmu
- ➔ Úprava ustanovení opravňující zákazníky vyrábět elektřinu pro vlastní potřebu **bez udělování licence** tak, že se limit **navyšuje z 10 kW na 50 kW**
- ➔ Stanovení povinnosti výrobců ve výrobnách do 50 kW **dodržovat vybrané požární a jiné bezpečnostní standardy**, které jsou zformulovány ve vyhlášce MPO připravené ve spolupráci s Hasičským záchranným sborem

LEX OZE I (zákon 19/2023 Sb.)

„Lex OZE I“ (druhá část) - novela stavebního zákona:

- ➔ **FVE do 50 kW nevyžadují územní rozhodnutí ani souhlas:**
 - ▶ bez ohledu, zda je FVE na budově či pozemku
 - ▶ nesmí být vyloučena stavba FVE v územním plánu obce
 - ▶ pro umístění na volné ploše nutné vymezení plochy v územním plánu obce
 - ▶ nesmí jít o kulturní památku, památkovou rezervaci, zóny či zvláště chráněné území
- ➔ **FVE do 50 kW (na střeše) bez ohlášení a stavebního povolení:**
 - ▶ pokud se nezasahuje do nosných konstrukcí stavby
 - ▶ nemění se způsob užívání stavby
 - ▶ nevyžaduje se posouzení vlivů na životní prostředí
 - ▶ jsou splněny požadavky požární bezpečnosti
 - ▶ nejde o FVE na kulturní památce
- ➔ **Změna definice technické infrastruktury v § 2 SZ: výrobní elektřiny z OZE se považují za technickou infrastrukturu, tedy mají stejně jako jiné stavby **veřejné infrastruktury** volnější režim z hlediska jejich územního plánování.**

Zákon 469/2023 Sb. zaměřený na komunitní energetiku a sdílení elektřiny (tzv. „LEX OZE II“)

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Ing. et Ing. René Neděla
Vrchní ředitel
Sekce energetiky a jaderných zdrojů
Ministerstvo průmyslu a obchodu

LEX OZE II (zákon 469/2023 Sb.)

Novelizace následujících zákonů:

- ➔ **Část první** - novela energetického zákona č. 458/2000 Sb.
- ➔ **Část druhá** - novela stavebního zákona č. 183/2006 Sb.
- ➔ **Část třetí** - novela zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie
- ➔ **Část čtvrtá** - zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií

Obsah zákona LEX OZE II (přehled)

- ➔ Energetické společenství
- ➔ Společenství pro obnovitelné zdroje
- ➔ Aktivní zákazník (definice není zavedena, ale institut je naplněn materiálně)
- ➔ Sdílení vyrobené elektřiny
- ➔ Elektroenergetické datové centrum
- ➔ Zranitelní zákazník
- ➔ Úpravy ochrany spotřebitele

Zdroj: <https://www.energiezamene.cz/komunitni-energetika>

Aktivní zákazník

Sdílení v užší komunitě (tzv. **aktivní zákazník**):

- ➔ Sdílet lze pouze elektřinu, kterou si **zákazník sám vyrobil** (tj. z jím provozované výroby)
- ➔ Mezi více předávacími místy téhož subjektu (např. chata a byt) i **do odběrných míst až 10 odlišných subjektů** (rodina, příspěvková organizace obce, více obchodních společností)
- ➔ Může být i **více než 1 výroba**, ale dohromady musí být skupina o max. 11 EANech (výroby + odběratelé).
- ➔ Sdílení v **bytovém domě** (neplatí omezení max. 10 odběrných míst)

Aktivní zákazník

Sdílení v užší komunitě (tzv. **aktivní zákazník**):

➔ Sdílení sám sobě (**alternativa fázového měření**)

➔ **Není nutné zakládat energetické společenství**

➔ **Od 1. 7. 2024 sdílení napříč celou ČR, bezúplatně i za úplatu**

➔ **Povinnost bezplatně se zaregistrovat u Elektroenergetického datového centra (EDC)**

Aktivní zákazník
Skupina až 10 členů se sdílením po celé České republice

Umožní sdílet energii až 10 členům po celém území České republiky, kteří si mezi sebou budou sdílet vlastní vyrobenou elektřinu.

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU

The graphic features a map of the Czech Republic with several icons representing different types of buildings and energy sources. Orange arrows originate from a central location (a house with solar panels) and point to various other locations across the map, illustrating the concept of energy sharing. At the bottom, there is a silhouette of a cityscape with wind turbines, solar panels, and a hot air balloon. The logo of the Ministry of Industry and Trade is also present.

Zdroj: <https://www.energiezamene.cz/komunitni-energetika>

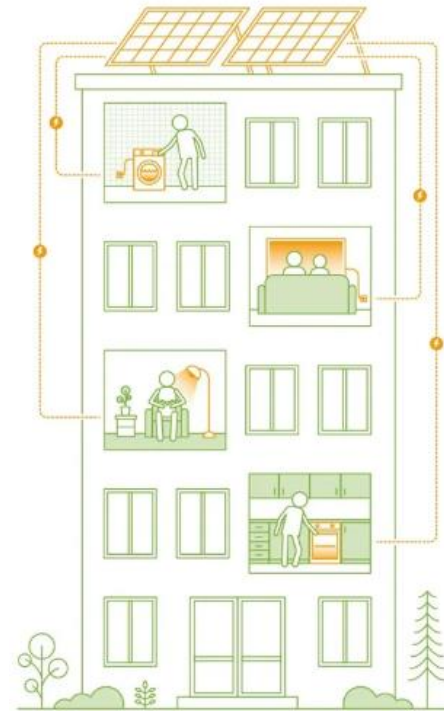
Energetické společenství

Sdílení v širší komunitě (tzv. sdílení v energetickém společenství):

- ➔ Sdílet lze pouze **elektřinu, kterou vyrobilo energetické společenství nebo jeho člen**
- ➔ Mezi více předávacími místy různých subjektů (minimálně 3)
- ➔ Nutnost založit společenství
- ➔ **V každém společenství může existovat jedna nebo více skupin sdílení** (tj. skupin osob, které mezi sebou sdílí elektřinu a jsou za tímto účelem zaregistrované u EDC)
- ➔ Do 1. 7. 2026 každá **skupina sdílení omezena na území 3 ORP a maximálně 1 000 registračních čísel předávacích míst (EAN)**

Energetické společenství

- ➔ Novela energetického zákona (tzv. LEX OZE II) zavádí **energetická společenství** a **společenství pro obnovitelné zdroje** jako **nové účastníky trhu**.
- ➔ Podstatou komunitní energetiky je **samovýroba elektřiny** a **její sdílení mezi členy energetického společenství** (bytový dům, sídliště, obec).
- ➔ Technickým předpokladem komunitní energetiky je **výroba z obnovitelných zdrojů energie**, která je realizovatelná v malých výrobnách.

Zdroj: <https://www.energiezamene.cz/komunitni-energetika>

Energetické společenství

➔ Z právního hlediska je **základní složkou komunitní energetiky:**

- ▶ energetické společenství, nebo
- ▶ společenství pro obnovitelné zdroje.

➔ To je definované jako:

- ▶ **právníká osoba**, jejíž hlavní činností je poskytování environmentálních, hospodářských nebo sociálních přínosů ve prospěch svých členů, spočívajících zejména ve výrobě elektřiny, jejím sdílení a spotřebě.

Energetické společenství

➔ Energetické společenství je:

- ▶ **právnícká osoba**, která je založena na dobrovolné a otevřené účasti
- ▶ **účinně kontrolována členy** nebo společníky, kterými jsou fyzické osoby, malé podniky, územní samosprávné celky nebo právnícké osoby zřizované nebo ovládané územními samosprávnými celky.

Zdroj: <https://www.energiezamene.cz/komunitni-energetika>

Energetické společenství

Společenství je oprávněno:

- **odebírat elektřinu** ve svém odběrném místě pro vlastní spotřebu
- vyrábět elektřinu
 - ▶ **výrobna do 50 kW** - práva a povinnosti zákazníka s výrobou
 - ▶ **výrobna nad 50 kW** – stejná pravidla jako ostatní účastníci trhu
- **prodávat elektřinu** vyrobenou ve výrobně elektřiny provozované společenstvím nebo jeho členem - pokud provozuje **výrobu do 50 kW**, je oprávněno prodávat elektřinu z této výroby **pouze obchodníkovi s elektřinou**
- **sdílet elektřinu** vyrobenou ve výrobně elektřiny provozované společenstvím do odběrného místa svého člena

Energetické společenství

	Energetické společenství	Společenství pro OZE
Smysl a účel	Poskytování environmentálních, hospodářských a sociálních přínosů svým členům	
Právní forma	Spolek, družstvo, jiná obdobná korporace	
Tvorba zisku	Není zakázána (s výjimkou spolku); členové si však mohou rozdělit max. 33 % (podobně jako u bytových nebo sociálních družstev)	
Druh energie	Elektřina	Elektřina, teplo, plyn
Zdroj energie	Jakýkoliv	Pouze a výhradně OZE
Formální znaky	Registrace u ERÚ v rejstříku společenství	

Energetické společenství

	Energetické společenství	Společenství pro OZE
Člen	Kdokoliv	FO, malé a střední podniky, ÚSC a jejich příspěvkové organizace (bez ohledu na jejich velikost)
Člen s hlasovacími právy	FO, malé podniky, ÚSC a jejich příspěvkové organizace (bez ohledu na jejich velikost)	FO, malé a střední podniky, ÚSC a jejich příspěvkové organizace v blízkosti projektu (povinnost vymežit ve stanovách, max 3 ORP)
Otevřenost a dobrovolnost členství	Musí být umožněno jednostranné ukončení členství, a to kdykoliv a bezplatně (výpovědní doba max. 3 měsíce)	
Oprávnění v oblasti elektroenergetiky	Shodná oprávnění (sdílet elektřinu, vyrábět, dodávat,...); vše lze dělat i bez lex OZE II, s výjimkou sdílení	

Energetické společenství

- ➔ Společenství je **povinné ohlásit zahájení výkonu své činnosti ERÚ.**
- ➔ Oprávnění vykonávat činnost **vzniká dnem ohlášení.**
- ➔ ERÚ provede **do 30 dnů od doručení ohlášení zápis do evidence společenství** a vydá společenství výpis z této evidence.
- ➔ Společenství **oznamuje ERÚ změny** (zrušení/změna evidence) a zákonem jsou **dané podmínky zrušení zápisu společenství do evidence.**
- ➔ Oprávnění společenství vykonávat činnost **zaniká dnem nabytí právní moci rozhodnutí o výmazu** společenství z evidence.

Energetické společenství

- ➔ Za účelem sdílení elektřiny má společenství **povinnost zaregistrovat u datového centra přiřazení** a ukončení přiřazení svých předávacích míst a předávacích míst svých členů; registrace není zpoplatněna.
- ➔ Při sdílení má společenství **právo využívat distribuční a přenosovou soustavu**. Sdílet elektřinu mohou členové společenství navzájem a členové vůči společenství. Společenství a členové mají **právo na průběhové měření**.
- ➔ Oprávnění sdílet elektřinu mají také zákazníci, jejichž **odběrná místa jsou v „jedné budově“**, tam ale není třeba zakládat energetické společenství.
- ➔ Zákazníci, kteří si **sami vyrobí elektřinu** (tzv. aktivní zákazníci) dostanou **oprávnění si elektřinu odebrat v jiném odběrném místě** (chalupa – byt).
- ➔ Novela také umožnila **založení Elektroenergetické datové centrum**, které je technickým předpokladem pro realizaci uvedených oprávnění.

Energetické společenství

Vybrané povinnosti na ochranu členů společenství

- ➔ Žádný člen nesmí na členské schůzi **vykonávat více než 10 % hlasovacích práv** (ale pokud je členů méně než 10, mohou vykonávat poměrně více %, např. v případě 4 členů každý až 25 %)
- ➔ členovi, který je hlavním investorem (např. samospráva), lze však ve stanovách **přiznat právo veta**, příp. možnost vytvořit **blokační většinu** skrze zapojení příspěvkových organizací obce/kraje
- ➔ Měsíční „**zkušební doba**“ členství **pro spotřebitele** (fyzické osoby)
- ➔ **Výpovědní doba** členství **nesmí být delší než 3 měsíce** (v případě změny vlastnického nebo užívacího práva k OM, typicky stěhování člena, kratší výpovědní doba 1 měsíc)
- ➔ Při **změně obsahu členství** (např. zvýšení členského vkladu) **právo člena vystoupit**, aniž by se na něj nová povinnost vztahovala (musí oznámit do 1 měsíce)

Elektroenergetické datové centrum (EDC)

- ➔ Sdílení elektřiny bude v praxi od 1. července 2024 zajišťovat **Elektroenergetické datové centrum (EDC)**, prozatím v provizorním režimu, který společenstvím umožní „pouze“ statickou metodu rozdělování elektřiny, ale budou možná opakování až 5x.
- ➔ Toto provizorní řešení má **od 1. července 2026 nahradit finální verze**, která se spustí současně s plným zprovozněním EDC a které by mělo nabídnout sdílení elektřiny dynamicky i hybridně.
- ➔ Konkrétní pravidla přinese **novela vyhlášky o pravidlech trhu s elektřinou**, která má vstoupit v účinnost nejpozději dne 1. července 2024.

Novela energetického zákona zaměřená na akumulaci, agregaci a flexibilitu (tzv. „LEX OZE III“)

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Ing. et Ing. René Neděla
Vrchní ředitel
Sekce energetiky a jaderných zdrojů
Ministerstvo průmyslu a obchodu

LEX OZE III (průběh projednávání)

➔ Průběh projednávání:

- ▶ Meziřezortní připomínkové řízení: **listopad-prosinec 2023**
- ▶ Projednávání v rámci komisi Legislativní rady vlády: **leden-únor 2024**
- ▶ Projednávání v rámci Legislativní rady vlády : **22. února 2024** (očekávaný termín)
- ▶ Předpokládaný termín vyhlášení ve sbírce zákonů: **2. pol. 2024**
- ▶ Předpokládaná účinnost: **1. ledna 2025**

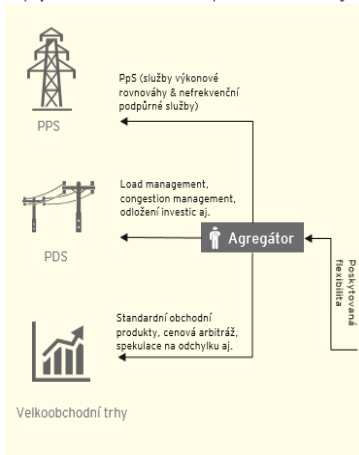
LEX OZE III

- ➔ **Transpozice** všech zbývajících institutů **směrnice EU 2019/944** o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou.
- ➔ Hlavními tématy novely jsou **akumulace, agregace a flexibilita**
 - ▶ Agregace a flexibilita jsou pojmy ze směrnice EU 2019/944 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou, které spolu souvisí.
- ➔ Novela by měla vyvodit důsledky z energetické krize a **zpřísnit podmínky udělování a držení licence** na obchodování s energií.
 - ▶ kontrolou obchodních strategií, povinností držet kapitál atd.

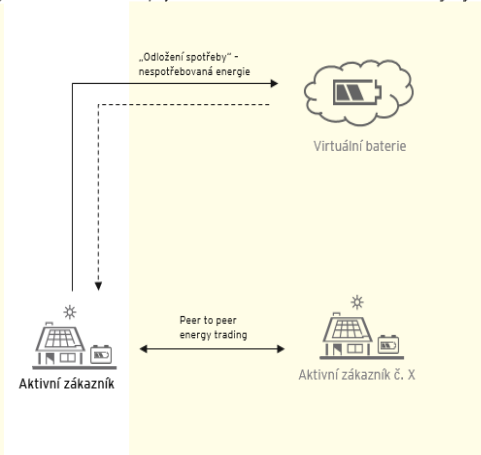
LEX OZE III

- ➔ **Akumulace:** právní pravidla pro ukládání elektřiny (energie) v elektrizační síti
- ➔ **Agregace:** nový druh obchodování založený na slučování nabídky a poptávky po elektřině od více zákazníků pro potřebu provozu elektroenergetické sítě
- ➔ **Flexibilita:** oprávnění menších zákazníků zapojit se do potřeb provozu (výkonové rovnováhy) elektroenergetické sítě nabízením dodávky nebo odběru elektřiny

Zapojení aktivního zákazníka prostřednictvím agregátora

Zapojení aktivního zákazníka bez nutnosti agregace

Zdroj: Důvodová zpráva k návrhu zákona

Děkuji za pozornost

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Ing. et Ing. René Neděla
Vrchní ředitel
Sekce energetiky a jaderných zdrojů
Ministerstvo průmyslu a obchodu